

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

KRYETARI

Nr. 1131/15 Prot.

Tiranë, më 30.06.2016

V E N D I M

Nr. 88, datë 30.06.2016

PËR

**EVADIMIN E MATERIALEVE TË AUDITIMIT TË USHTRUAR NË
KOMISIONIN QENDROR TË ZGJEDHJEVE, ME OBJEKT
“AUDITIMIN E PËRPUTHSHMËRISË DHE RREGULLSHMËRISË
FINANCIARE”**

Pasi u njoha me Raportin Përfundimtar të Auditimit dhe Projekt Vendimin e paraqitur nga grupi i auditimit të Departamentit të Auditimit të Buxhetit Qendror, Administratës së Lartë Publike, Menaxhimit Financiar dhe Auditimit të Brendshëm, shpjegimet dhe observacionet e paraqitura nga subjekti i audituar, mendimin për cilësinë e auditimit nga Drejtori i Departamentit Juridik, Kontrollit të Zbatimit të Standardeve dhe Etikës, vlerësimin mbi objektivitetin dhe cilësinë e auditimit nga Drejtori i Departamentit të Auditimit të Buxhetit Qendror, Administratës së Lartë Publike, Menaxhimit Financiar dhe Auditimit të Brendshëm dhe Sekretari i Përgjithshëm, në mbështetje të nenit 10 dhe 15 të Ligjit nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”,

V E N D O S A:

- I.** Të miratoj Raportin Përfundimtar të Auditimit: “Mbi përputhshmërinë dhe rregullshmërinë financiare” të ushtruar në Komisionin Qendror të Zgjedhjeve, për periudhën 01.01.2014 deri më 31.12.2015 të veprimtarisë së këtij institucioni, përfshirë këtu edhe periudhën të cilës i përket projektet e realizimit të Sistemit Elektronik të Verifikimit (SEV) për Qarkun Tiranë dhe Sistemit Elektronik të Numërimit (SEN) për Qarkun Fier.
- II.** Të miratoj rekomandimet e përcaktuara dhe të kërkoj marrjen e masave, për sa vijon:

A. PËR KUVENDIN E SHQIPËRISË

Nga auditimi i Projektit Sistemi Elektronik i Verifikimit (SEV) për Qarkun Tiranë dhe Projektit Sistemi Elektronik i Numërimit (SEN) për Qarkun Fier u konstatua se të dy procedurat e synuara me anë të këtyre projekteve dështuan në implementimin praktik. Disa nga arsyet kryesore të konstatuara:

1. Nga auditimi krijohet bindja se për sa kohë është në diskutim mungesa e të dhënave faktike në Kartat ID dhe Pasaportave Biometrike, për shkak të mungesës së të dhënave në Chip-at me dhe pa kontakt të tyre, (Ministria e Brendshme me shkresën nr.1921/1, datë 25.03.2016, në përgjigje të shkresës tonë me nr.1131/5, datë 21.03.2016 reflekton padijeninë në të vlerësuarin e përmbajtjes së Chip-ave), vihet në dyshim realizimi i proceseve elektronike të verifikimit si në projekte pjesore por dhe në implementim në shkallë Republike.

2. Nga analiza e kushteve të përcaktuara si të nevojshme për realizimin me sukses të projekteve konstatuam se mënyra e palosjes së fletës së votimit, kërkuar nga teknologjia numëruese, bie në kundërshtim me traditën e hershme të votuesve shqiptarë në votime. Pavarësisht se nga ana e KQZ, njihet mirë sjellja e votuesit shqiptar në votim, pranimi i një kushti larg traditës solli një arsye shtesë për mospjeksin e këtij procesi të rëndësishëm.

3. Një tjetër arsye që solli dështimin e Projektit SEV Qarku Fier ishte dhe numri i madh (67) i subjekteve zgjedhore pjesëmarrëse në votime gjë që e bën të pamundur përfshirjen fizike të tyre në një format flete votimi duke respektuar në të njëjtën kohë dhe mënyrën tradicionale të palosjes.

4. Nga auditimi u konstatua se për procedurat ligjore të prokurimit por dhe të implementimit afatet kohore janë ngushtuar nëpërmjet vendimeve të KQZ.

5. U konstatua se kostot e këtyre projekteve (megjithëse vetëm për 20% të territorit të Republikës) ishin mjaft të larta shtuar këtu faktin se janë kosto operative (kosto për shërbim).

Përfshirja e sistemeve elektronike në proceset zgjedhore duhet të fillojë me kërkesën për një analizë të thelluar të kushteve nën të cilat duhet të implementohen këto sisteme, traditës shqiptare në votim dhe çdo aspekti tjetër që mund të rrezikojë suksesin e këtyre sistemeve. Arritja e objektivit strategjik për procese zgjedhore të pa kontestuara dhe me garanci të lartë për të gjithë palët e interesuara dhe kryesisht besimin e qytetarëve të vendit, nuk duhet të konsiderohet vetëm si një proces programimi fondesh por si procese elektronike që garantojnë implementimin e suksesshëm të tyre në shkallë vendi dhe me kosto sa më të ulët, pasi kostot që u përballuan vetëm për projektet pilot ishin shumë të larta. *(Kjo trajtohet më hollësisht në Pikën VI. 2 të Raportit Përfundimtar të Auditimit nga faqja nr. 49 deri në faqen nr.81).*

Për sa më sipër rekomandoj:

Të informojë Kuvendin e Shqipërisë me të gjithë problematikat e konstatuara në realizimin e këtyre projekteve, me qëllim sensibilizimin e ligjvënësit për aspektet më vunerabël që mund të çenojnë suksesin e sistemeve elektronike të numërimit në të ardhmen e afërt apo të largët.

Menjëherë

B. MASA PËR PËRMIRËSIME LIGJORE

Në zbatim të “Kodit Zgjedhor në RSH” i ndryshuar me Ligjin nr. 74/2012, datë 19.07.2012 dhe me Ligjin nr. 31/2015 datë 02.04.2015, neni 91 “Auditimi i fondeve dhe i shpenzimeve të fushatës zgjedhore” pika 1, përcakton detyrimin e KQZ për të emëruar një ose shumë ekspertë kontabël të licencuar, për të kryer auditimin e fondeve të përfituara dhe të shpenzuara për fushatën zgjedhore.., pra në Kod përcaktohet detyrimi për auditimin e fondeve të fushatës zgjedhore duke nënkuptuar një proces auditimi të shkëputur nga aktiviteti vjetor i subjekteve zgjedhore.

Në pikën 2, kërkohet që subjektet zgjedhore duhet të vënë në dispozicion të auditit të emëruar nga KOZ-ja çdo informacion, dokumente apo të dhëna që kanë të bëjnë me financimin dhe shpenzimet e fushatës zgjedhore, sipas këtij Kodi.

Në Ligjin nr.8580, datë 17.02.2000 “Për Partitë Politike”, i ndryshuar, në nenin 15/2 cilësohet “Komisioni Qendror i Zgjedhjeve është organi përgjegjës për monitorimin dhe mbikëqyrjen e financimit të partive, sipas rregullave të këtij ligji. Në kërkesat e pikës 2, theksohet “Komisioni Qendror i Zgjedhjeve, në bazë dhe për zbatimin e këtij ligji, harton dhe miraton rregullat për raportimin e financimit, për monitorimin, mbikëqyrjen dhe auditimin financiar të partive politike, si dhe për formatet e standardizuara për raportimin financiar vjetor; miraton formatin e regjistrit të posaçëm të fondeve jopublike të partive politike, si dhe formatin për formën dhe përmbajtjen e deklaratës së dhurimit të fondeve jopublike,nxjerr akte nënligjore në bazë dhe për zbatimin e dispozitave të këtij ligji.”

Ndërsa bazuar në nenin 23, raportet financiare të partive dërgohen një herë në vit pranë Komisionit Qendror të Zgjedhjeve (KQZ), së bashku me raportin e auditimit të përgatitur nga kontabilistë të certifikuar sipas përshkrimit përkatës në ligj.

Në Ligjin nr. 9228, datë 29.4.2004 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare” në nenin 2 “Fusha e Zbatimit” pika 2, cilësohet “Ky ligj zbatohet edhe nga njësitë e tjera, që nuk kanë qëllime fitimprurëse, me përjashtim të rasteve kur pasqyrat financiare dhe kontabiliteti i tyre është subjekt i ligjeve ose i rregullimeve të veçanta”. Për sa kohë që në Ligjin “Për Partitë Politike”, nuk gjejmë referencë për rregullime të veçanta, kërkesat e kontabilitetit dhe raportimit financiar janë të njëjtat me çdo njësi tjetër.

Dispozitat ligjore në fuqi nuk mundësojnë rregullime të detajuara lidhur me regjistrimet kontabël, paraqitjen e tyre dhe nëse duhet të mbahen për një afat kohor të parashikuar. Partitë politike në Shqipëri nuk i publikojnë vetë informacionet financiare as për publikun e gjerë, as për anëtarët e tyre. I vetmi informacion është ai i mundësuar nga Komisioni Qendror i Zgjedhjeve dhe i publikuar në faqen zyrtare të internetit të KQZ.

Komisioni Qendror i Zgjedhjeve është organi përgjegjës për monitorimin dhe mbikëqyrjen e financimit të partive dhe fushatave zgjedhore. Megjithatë konstatojmë se roli i këtij institucioni është minimizuar vetëm me përzgjedhjen e listës së ekspertëve kontabël të licencuar për auditimin e fondeve dhe të shpenzimeve të partive politike, pa ndonjë rol aktiv në rritjen e transparencës së fondeve të partive politike. (Kjo trajtohet më hollësisht në Raportin Përfundimtar të Auditimit nga faqja nr. 19 deri në faqen nr.27).

Për sa më sipër rekomandoj:

Nga KQZ të ndërmerret iniciativa ligjore për hartimin e një Ligji “Për Financimin dhe Auditimin e Subjekteve Politike” me qëllim të krijimit të një kuadri rregullator të mënyrës, kushteve të financimit, administrimit, mbikëqyrjes, transparencës dhe raportimit të përdorimit të pasurisë dhe të ardhurave të subjekteve politike sipas praktikave më të mira që rregullojnë këtë fushë.

Theksojmë nevojën për hartimin e një kuadri të plotë rregullativ që do të mundësojë krijimin e kontabilitetit të brendshëm të partive, raportimin e standartizuar të partive tek autoritetet mbikëqyrëse, kuptueshmëri të raporteve financiare, intensitet dhe besueshmëri të raportimit financiar, si dhe aktivitet monitorues nga shoqëria civile dhe qytetarët, kjo do të garantonte transparencën në financimin e partive dhe uljen e shkallës së risqeve të korrupsionit në sistemin e financimit politik.

Menjëherë

C. MASA ORGANIZATIVE

1. Nga auditimi i programimit të buxhetit të vitit 2015, konstatoam se, nivelet e shpenzimeve ndonëse ishte një vit zgjedhor janë programuar sipas taveve të miratuara nga Ministria e Financave, në nivelet e vitit 2014, pa parashikuar shpenzimet që nevojiten për zhvillimin e zgjedhjeve. Ky programim i gabuar ka sjellë ndryshime gjatë vitit, kështu Ministria e Financave me shkresën nr. 18282, datë 24.7.2014 ka dërguar detajimin e shpenzimeve operative për vitin 2015, duke shtuar shpenzimet korente si vit zgjedhor në shumën 684,800 mijë lekë, të ndarë respektivisht në shpenzime menaxhimi dhe administrimi në shumën 64,800 mijë lekë, shpenzime për zgjedhjet lokale në shumën 612,000 mijë lekë, e për investime në vlerën prej 8,000 mijë lekë.

Për vitin 2015 sipas kërkesave të KQZ janë bërë ndryshime në zërat e shpenzimeve në referencë të Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 501, datë 30.07.2014, sipas të cilit, institucionit i është transferuar një godinë pronë e Ministrisë së Zhvillimit Ekonomik me sipërfaqe objekti 673 m², me destinacion “Ndërtim i godinës së re të KQZ-së”. Për financimin e objektit të ri Ministria e Financave me shkresën nr. 2135/1, datë 16.02.2015 ka akorduar nga fondi i rezervë i KM në vlerën prej 57,937,000 lekë me TVSh për ndërtimin e objektit, “Zyra të reja të KQZ-së”. Programimi i shpenzimeve në projektbuxhetin afatmesëm është rritur në mënyrë të paargumentuar, për faktin se midis programimit, çeljes së fondeve nga Ministria e Financave dhe realizimit të tyre, u konstatoan mosrealizime të theksuara të shpenzimeve.

Në ligjin për buxhetin e vitit 2015, për zhvillimin e zgjedhjeve për Organet e Qeverisjes Vendore, KQZ-së i janë akorduar 445,740 mijë lekë, nga 684,800 mijë lekë të programuara, të cilat janë realizuar në masën 395,961 mijë lekë ose 88.7 %. Shpenzimet operative për zgjedhjet vendore janë realizuar në masën 88.7 % ose 49,779 mijë lekë më pak se programimi. Konstatoam se për këtë vit në treguesit e projekt buxhetit janë programuar dhe realizuar shpenzime për blerjen e 1,000 copë kuti votimi në vlerën prej 5,274,829 lekë së bashku shpenzimet për zhdoganimin e tyre. Sipas të dhënave të kontabilitetit konstatohet se në magazinë ka gjendje 19,188 copë kuti votimi me vlerë 80,835 mijë lekë ose dy herë më tepër nga niveli i nevojave për të përballuar zgjedhjet e pushtetit vendor. Rezulton se janë rreth 13,000 copë kuti që nuk mund të përdoren pasi nuk pranohen nga partitë politike të cilat ndryshojnë kërkesat lidhur me karakteristikat e kutive të votimit (kuti me kode apo vula sigurie, me ngjyrë të bardhë, etj), duke sjellë si pasojë ngurtësimin e fondeve publike në mallra stoqe në magazinë. (Kjo trajtohet më hollësisht në Raportin Përfundimtar të Auditimit nga faqja nr. 15 deri në faqen nr.18).

Për sa më sipër rekomandoj:

Nga ana e KQZ-së të merren masa për një programim të kujdesshëm, të shpenzimeve operative për vitet zgjedhore, me qëllim përdorimin efektiv të fondeve publike, duke patur si objektiv shfrytëzimin dhe vënien në përdorim të rezervave të materialeve zgjedhore mbi normativë të krijuara ndër vite.

Në vazhdimësi

2. Në zgjedhjet vendore 2015, subjektet zgjedhore pjesëmarrëse janë financuar në vlerën 65 milionë lekë. Shpërndarja e këtij fondi është bërë në përputhje me kërkesat e nenit 87/2 të Ligjit “Kodi zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”. Janë financuar (parapaguar) 61 subjekte politike, më pas, bazuar në rezultatin e zgjedhjeve, KQZ ka bërë rilogaritjet dhe ka përcaktuar se 46 subjekte politike duhet të kthejnë vlerën prej 11,688,138 lekë, si diferencë midis paradhënies së përfituar dhe shumës që duhet të përfitonin bazuar në nivelin e rezultatit të arritur (numrit të votave në zgjedhjet vendore). Ky detyrim i takon 31 subjekteve politike që nuk kanë kaluar pragun 0.5 %, (në vlerë 2,583,323 lekë), dhe 15 subjekteve politike (në vlerën prej 9,104,825 lekë), që ndonëse kanë kaluar pragun, niveli i financimit duhet të ishte më i ulët referuar nivelit të rezultatit të

arritur. Nga të dhënat që disponon KQZ, konstatuam se subjektet zgjedhore (partitë politike) fituese nuk kanë kërkuar të drejtën për fonde shtesë bazuar në nivelin e rezultatit të arritur.

Ndërkohë nga të dhënat e pasqyrave financiare të KQZ, konstatuam se janë debitorë 8 subjekte zgjedhore, për detyrime të lidhura me zgjedhjet e vitit 2003 në shumën prej 1,621,920 lekë dhe për detyrime në zgjedhjet e vitit 2009 në shumën 12,728,006 lekë. Nuk konstatuam përpjekje për mbledhjen e këtyre detyrimeve ndërkohë që KQZ vazhdon të financojë pjesëmarrjet zgjedhore për këto subjekte zgjedhore në vazhdimësi (*Kjo trajtohet më hollësisht në Raportin Përfundimtar të Auditimit nga faqen 42*).

Për sa më sipër rekomandoj:

KQZ në zbatim të nenit 87, pika 8, të Ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008 “Kodi zgjedhor i Republikës së Shqipërisë” i ndryshuar, të iniciojë procedurat përkatëse administrative për rikthimin e menjëhershëm të fondeve publike nga subjektet debitorë si dhe të kërkojë marrjen e masave për të filluar procedurat e penalizimit të subjekteve zgjedhore debitorë deri në përjashtim të tyre nga zgjedhjet e tjera të radhës për papërgjegjshmëri në administrimin e fondeve publike të përfituara përtej të drejtës që i jep Kodi Zgjedhor.

Menjëherë

3. Konstatohet se në zgjedhjet vendore të muajit qershor 2015, fondi i vënë në dispozicion, i ka kaluar 5 Partive Politike të renditura të parat (rreth 40 milionë lekë), ndërsa për 40 subjekte politike niveli i përfitimit ka qenë vetëm 83,333 lekë secili. Konstatuam se 31 subjekte zgjedhore (parti politike), ndonëse kanë përfutuar fonde publike, nuk kanë deklaruar pranë KQZ asnjë financim apo donacion tjetër, po kështu edhe 19 kandidatë të pavarur nuk kanë përfutuar fonde publike dhe nuk kanë deklaruar asnjë të ardhur apo donacion tjetër.

Në zbatim të “Kodit Zgjedhor në RSH” i ndryshuar me Ligjin nr.74/2012, datë 19.07.2012 dhe me Ligjin nr. 31/2015 datë 02.04.2015, neni 91 “Auditimi i fondeve dhe i shpenzimeve të fushatës zgjedhore” pika 1, “*Jo më vonë se 5 ditë pas shpalljes së rezultatit përfundimtar të zgjedhjeve për çdo parti politike të regjistruar si subjekt zgjedhor, apo kandidatët e propozuar nga zgjedhësit, KQZ-ja emëron me short një apo më shumë ekspertë kontabël të licencuar, të përzgjedhur sipas nenit 92 të këtij Kodi, për të kryer auditimin e fondeve të përfituara dhe të shpenzuara për fushatën zgjedhore...*”. 2. *Subjektet zgjedhore të përcaktuara në pikën 1 të këtij neni duhet të vënë në dispozicion të auditit të emëruar nga KQZ-ja çdo informacion, dokumente apo të dhëna që kanë të bëjnë me financimin dhe shpenzimet e fushatës zgjedhore, sipas këtij Kodi*. Ndërsa neni 92 pika 4 parashikon “*....Buxheti për zgjedhjet duhet të parashikojë edhe fondin e nevojshëm për auditimin e subjekteve zgjedhore*”.

Eksperti kontabël i licensuar është një profesion i rregulluar dhe vepron brenda një kuadri të mirëpërcaktuar. Me Vendimin nr. 109, datë 20.12.2014 të Asamblesë së Përgjithshme të Anëtarëve (IEKA), miratuar edhe me Vendimin nr.1, datë 09.03.2015 të Bordit të Mbikëqyrjes Publike, niveli referues i orëve të punës për totalin e të ardhurave deri në 70 milion është 30 ore, dhe duke ditur se tarifa normale orare e miratuar po nga Asamblesë së Përgjithshme të Anëtarëve (IEKA) është 3000 lekë/ora atëherë fondi që duhej të programohej për këtë fushatë duhet të ishte shumë më i ulët se shpenzimi aktual. Nisur nga fakti që nga KQZ janë kontraktuar ekspertë kontabël për të cilët janë shpenzuar 4,239,000 lekë, nënkuptohet që Institucioni nuk ka patur një vlerësim të drejtë të fondit të përdorur për auditimin e fondeve të alokuara për zgjedhjet vendore 2015. Të dhënat tregojnë se për auditimin e subjekteve zgjedhore të cilat janë financuar me 83,333 lekë (40 subjekte politike) është paguar vlera 2,976,000 lekë që i korespondon 992 orë auditimi të faturuar nga ekspertët e kontraktuar, pra për vlerën e financimit prej 3,333,320 lekë është paguar 2,976,000 lekë si shpenzim auditimi. Gjithashtu për auditimin e 18 kandidatëve të

pavarur të cilët nuk kanë deklaruar të ardhura por as dhe shpenzime për këto zgjedhje, është paguar vlera prej 1,293,000 lekësh (441 orë auditimi).

Nga vlerësimi i bërë Raportëve të Auditimit për disa subjekte zgjedhore përfitues të financimeve publike nga KQZ, konstatohet se nga ekspertët kontabël nuk rezulton të jenë bërë verifikime për të dhënat financiare të deklaruara. Në disa raste deklarohet pamundësi të auditimit të të ardhurave dhe shpenzimeve të shumë subjekte zgjedhore, pasi nuk kishin deklaruar në KQZ adresë të selisë, apo numër kontakti. Konstatuam 3 raste, ku raportet e auditimit janë hartuar vetëm në bazë të deklaratave të subjekteve zgjedhore, 1 rast ku raporti është hartuar ditën e deklarimit të subjektit zgjedhor dhe në dy raste është hartuar 1 ditë më vonë se deklarata e subjektit, fakt që tregon se ka formalitet në shërbimin e kryer. *(Kjo trajtohet më hollësisht në Raportin Përfundimtar të Auditimit nga faqja nr.19 deri në faqen nr.27).*

Për sa më sipër rekomandojmë :

Të nxirret përgjegjësia institucionale për programimin e fryrë të shpenzimeve të auditimit, si dhe të rriten kërkesat për një monitorim të kujdesshëm të shërbimit të auditimit të marrë për të eliminuar raste të pagesave për shërbim të pakryer.

Në çdo rast për programimin e fondeve të auditimit të kihet parasysh kuadri rregullator i Institutit të Ekspertëve Kontabël të Autorizuar, për të mundësuar realizimin e misionëve të auditimit në kushtet e efektivitetit të përdorimit të fondeve buxhetore.

Nga ana e KQZ të kërkohet nga ekspertët të cilët kanë përfituar fonde për një shërbim të pakryer (për shkak se nuk kanë gjetur subjektet zgjedhore), kthimi i shumave në buxhetin e shtetit, kur është e mundur, dhe të mos kontraktohen më nga institucioni.

Menjëherë

4. Nga verifikimi i kryer në inventarin fizik për gjendjen fizike të aktiveve dhe të objekteve inventar konstatohet se, në magazinë gjenden sasira të konsiderueshme për mallra, materiale dhe objekte inventari të destinuara vetëm për veprimtaritë zgjedhore (parlamentare dhe vendore) që kanë si origjinë blerjet dhe furnizimet e kryera ndër vite, të cilat kanë jo vetëm kosto të lartë por edhe vlera përdorimi. Sipas inventarit fizik të kryer në magazinë në muajin janar 2015, KQZ disponon materiale dhe objekte zgjedhore në sasira të konsiderueshme të cilat sipas kontabilitetit llogariten në vlerën prej 208,529,995 lekë (36,640 copë kuti votimi të dimensioneve, formave dhe ngjyrave të ndryshme në vlerën prej 166,576,691 lekë, 188,692 copë kode dhe vula sigurie në vlerën prej 41,953,304 lekë). Sipas të dhënave historike të disponueshme në institucion për zgjedhjet e përgjithshme të Kuvendit nevojiten mesatarisht 8,000 kuti votimi, ndërsa për zgjedhjet e pushtetit vendor nevojiten mesatarisht rreth 12.000 copë kuti votimi, fakt që tregon menaxhim jo të drejtë të nevojave. *(Kjo trajtohet më hollësisht në Raportin Përfundimtar të Auditimit nga faqja nr. 42 deri në faqen nr.43).*

Për sa më sipër rekomandoj:

KQZ të marrë në analizë këtë problematikë të konstatuar nga auditimi dhe të vlerësojë masa konkrete për të mundësuar përdorimin e të gjitha materialeve që disponohen në magazinë. Ndërkohë të ketë një programim të kujdesshëm të nevojave në mënyrë që të mos ketë shpenzime të tepërta për administrimin e zgjedhjeve.

Menjëherë dhe në vazhdimësi

5. Konstatohet se Sekretari i Përgjithshëm i KQZ-së është nëpunës Autorizues, sipas kërkesave të nenit 10 të Ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 dhe koordinator risku, pasi kjo kompetencë nuk i është deleguar ndonjë nëpunësi tjetër. Konstatuam që nuk ka pasur një procedurë konkrete për

formalizmin dhe dokumentimin e procedurave për menaxhimin e riskut, për identifikimin, analizimin dhe kontrollin e risqeve që mund të vënë në rrezik përmbushjen e objektivave të institucionit. Për vitin 2014 nuk ka patur një regjistër risku për institucionin duke mos përmbushur kështu kërkesat e nenit 8, të Ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010, ku shprehet qartë se “Titullarët e njësive publike në fushën e menaxhimit financiar dhe kontrollit kanë këto kompetenca kryesore: *Hartimin e politikave, miratimin dhe monitorimin e objektivave të njësive publike që ato drejtojnë, të planeve strategjike vjetore, përfshirë strategjinë e menaxhimit të riskut dhe të planveprimeve për arritjen e objektivave*”. (Kjo trajtohet më hollësisht në Raportin Përfundimtar të Auditimit nga faqja nr. 82 deri në faqen nr.98).

Për sa më sipër rekomandoj:

Nga ana e nëpunësit Autorizues të merren masa për ndërtimin e regjistrit të riskut me qëllim që të identifikohen, analizohen dhe kontrollohen risqet, në mënyrë që mos të vënë në rrezik përmbushjen e objektivave të institucionit dhe sidomos administrimin e procesit zgjedhor.

Menjëherë

6. Nga auditimi u konstatua se, Listëpagesat e dorëzuara në thesar nga ana e KQZ janë të nënshkruara nga Përgjegjësi i Sektorit të Financës dhe nga Drejtori i Financës por nuk janë të nënshkruara nga punonjësi i caktuar me menaxhimin e burimeve njerëzore në kundërshtim kjo me pikën 69, të udhëzimit nr. 30, datë 27.12.2011 të Ministrisë së Financave “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”. Për pagesën e përfituar për raportet mjekësore gjatë viteve 2014 dhe 2015, rezultoi se nuk është mbajtur tatimi veprim që bie në kundërshtim me nenin 8 "E ardhura e tatueshme" pika "a" të Ligjit nr. 8438, datë 28.12.1998 "Për tatimin mbi të ardhurat", i ndryshuar, dhe pika 2 "Tatimi mbi të ardhurat personale", pika 2.3 "Të ardhurat e tatueshme", pika 2.3.1 të Udhëzimit nr. 5 datë 30.01.2006 "Për tatimin mbi të ardhurat" i ndryshuar. (Kjo trajtohet më hollësisht në Raportin Përfundimtar të Auditimit nga faqja nr. 82 deri në faqen nr.98).

Për sa më sipër rekomandoj:

Nga ana e KQZ të merren masa që Listë pagesat e punonjësve të administratës të nënshkruhen edhe nga punonjësi i caktuar me menaxhimin e burimeve njerëzore. Nga KQZ të tatohen përfitimet që vijnë nga raportet mjekësore të cilat paguhen nga llogaria 600 e institucionit sipas dispozitave ligjore në fuqi.

Në vazhdimësi

D. MASA PËR SHPËRBLIM DËMI

1. Sipas memorandumit të bashkëpunimit me nr. 518, datë 15.04.2014 midis KQZ dhe USAID është nënshkruar marrëveshja me kompaninë Maqedonase “██████████” me objekt: “*Të përshkruajë rolet, rezultatet dhe përgjegjësitë që lidhen me zbatimin e softëareve-it në programin AlbERT, përditësimin të administrimit të zgjedhjeve lokale për KQZ të planifikuara gjatë periudhës Prill-Shtator 2014*”.

Në përfundim të shërbimit të kryer nuk është llogaritur dhe ndalur tatimi në burim në masën 15 % mbi të ardhurat e realizuara në shumën prej **789,031 lekë**, si subjekt i pa regjistruar në QKR për kohën që do ushtrojë këtë veprimtari dhe për sa kohë që nga ana e KQZ-së nuk janë plotësuar praktikat për përfitimin e përjashtimit bazuar në Marrëveshjen e eliminimit të taksimit të dyfishtë midis Shqipërisë dhe Maqedonisë. Faturat e paraqitura nga shoqëria e kontraktuar janë të printuara në format letër model A4, pa asnjë të dhënë që të provojë miratimin nga shteti Maqedonas, në kundërshtim me ligjin nr. 8438, datë 28.12.1998 “Për tatimin mbi të ardhurat”, i

ndryshuar, neni 4, germa “h”, ku përcaktohet se: “*të ardhurat e realizuara nga shërbimet e kryera në territorin e Republikës së Shqipërisë nga një person jorezident*”, dhe neni 33, pika 4, ku përcaktohet se: “*Një tatimpagues jorezident, i cili përfiton të ardhura si ato të përmendura në shkronjat “d”, “dh” ose “e” të paragrafit të parë të këtij neni, mund të tatohen njëlloj si në rastin kur këto të ardhura të ishin përfituar në ndjekjen e një veprimtarie të ndërmarrë prej tij nëpërmjet një njësie të përhershme në Republikën e Shqipërisë*” dhe me udhëzimin e ministrit të financave nr. 5, datë 30.01.2006 “Për Tatimin mbi të ardhurat i ndryshuar” me ligjin nr. 156/2014, datë 27.11.2014, neni 9, “Tarifat tatimore”, pika 2.4 “Të ardhura të tatueshme” ku është përcaktuar se, të ardhurat e tjera që nuk përfshihen ndryshe në dispozitat të tjera të këtij ligji tatohen në masën 15 %. (Kjo trajtohet më hollësisht në Raportin Përfundimtar të Auditimit nga faqja nr. 37 deri në faqen nr.39).

Për sa më sipër rekomandoj:

Nga KQZ të merren masa për të kërkuar në rrugë ligjore arkëtimin e vlerës prej **789,031 lekë** nga shoqëria “██████” Maqedoni, për sa përfituar më tepër si rrjedhojë e mosndalimit të tatimit mbi të ardhurave e realizuara në projektin e realizuar me objekt: “*Përshtatjen e zgjedhjeve vendore me modulet e zgjedhjeve parlamentare, të përshkruajë rolet, rezultatet dhe përgjegjësitë që lidhen me zbatimin e softwar-it në programin AlbERT*”.

Menjëherë

2. Nga auditimi për shpenzimet e kryera nëpërmjet veprimeve të bankës për periudhën objekt auditimi prej datës 01.01.2014 deri 31.12.2015, u konstatua se, Kryetare e KQZ-së znj. **L. L** ka përfituar bonus për shpenzime transporti gjithsej në vlerën prej 495,000 lekë, pagesë e cila nuk është bashkuar me pagën mujore dhe nuk është llogaritur dhe ndalur tatimi në burim në kundërshtim me ligjin nr. 8438, datë 28.12.1998, “Për Tatimin mbi të Ardhurat”, i ndryshuar, neni 9, “Tarifat tatimore” ku është përcaktuar se: “*Pagat dhe shpërblimet, në lidhje me marrëdhëniet e punës aktuale, do të tatohen sipas tarifave të përshkruara në pasqyrën nr.1, e cila i bashkëlidhet këtij ligji, dhe udhëzimin e Ministrisë së Financave nr.5, datë 30.01.2006 “Për tatimin mbi të ardhurat” i ndryshuar* ku përcaktohet se: “Tatimi mbi të ardhurat personale, përfshin të gjitha llojet e të ardhurave të individëve, të parashikuara në këtë ligj, neni 7 “Shtrirja e detyrimit”, si rrjedhojë e këtij veprimi të ardhurat e përfituara nga bonusi nuk janë llogaritur dhe ndalur tatimi në burim në masën 23%, në vlerën prej **109,150 lekë**. (Kjo trajtohet më hollësisht në Raportin Përfundimtar të Auditimit në faqen nr. 39-40).

Për sa më sipër rekomandoj:

Nga KQZ të merren masat procedurale administrative për të arkëtuar dhe derdhur detyrimin e tatimit mbi të ardhurat në vlerën prej **109,150 lekë** nga znj. **L. L**.

Menjëherë

E. DËM EKONOMIK PA MUNDËSI ARKËTIMI

Dëmi ekonomik i vlerësuar prej: 2,563,349.5 EURO, është dëmi i shkaktuar fondeve buxhetore nga dështimi i dy projekteve të cilat do të hapnin rrugën për numërimin elektronik të rezultateve zgjedhore e konkretisht: Projekti, SEN Qarku Fier në vlerën prej: 966,752.5 EURO dhe për Projektin, SEV të Qarkut Tiranë në vlerën prej: 1,596,597EURO .

Shuma e konsideruar dëm ekonomik për buxhetin e shtetit ka ardhur nga lidhja e kontratave në kapërcim të afateve ligjore si dhe lidhja e këtyre kontratave me kushte të favorshme për kontraktin dhe të disfavorshme për shtetin, për të cilën nga auditimi është

ngarkuar me përgjegjësi znj. L. L si nënshkruese e këtyre kontratave. (Kjo trajtohet më hollësisht në Pikën VI.2 të Raportit Përfundimtar të Auditimit nga faqja nr. 49 deri në faqen nr.83).

F. KALLËZIM PENAL

Bazuar në ligjin nr. 7905, datë 21.03.1995 “Kodi i Procedurës Penale i Republikës së Shqipërisë” i ndryshuar, neni 281, si dhe nenin 15 germa “gj” e ligjit nr. 154/2014 datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, sugjerojmë trajtimin e detajuar tekniko juridik nga ana e Departamentit Juridik, Kontrollit të Zbatimit të Standardeve dhe Etikës, për vlerësim dhe veprime të mëtejshme procedurale në lidhje me kallëzimin penal për veprën “Shpërdorim detyre” parashikuar nga neni 248 i kodit Penal të Republikës së Shqipërisë ndaj znj. L. L Kryetare e Komisionit Qendror të Zgjedhjeve në lidhje me hartimin e lidhjen e kontratave për Projektin e Sistemit Elektronik të Verifikimit të zgjedhësve (SEV) të Qarkut Tiranë dhe Projektit të Sistemit Elektronik të Numërimit (SEN) në Qarkun Fier nga të cilat ka ardhur një dëm ekonomik për buxhetin e shtetit në vlerën prej: 2,563,349.5 EURO e cila është paguar në favor të kompanisë [REDAKTUAR] për të cilën ngarkohet me përgjegjësi znj. L. L si nënshkruese e këtyre kontratave. *(Kjo trajtohet më hollësisht në Pikën VI.2 të Raportit Përfundimtar të Auditimit nga faqja nr. 49 deri në faqen nr.83).*

Me ndjekjen dhe kontrollin e zbatimit të detyrave dhe masave të përcaktuara në këtë vendim ngarkohet Departamenti i Auditimit të Buxhetit Qendror, Administratës së Lartë Publike, Menaxhimit Financiar dhe Auditimit të Brendshëm.

Bujar LESKAJ

K R Y E T A R